

28 Martie 2007, nr. 195

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (CCA, Legea taxei de stat ș.a)

(înregistrat în Parlament cu numărul 1047 din 10 Martie 2007)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a coruptibilității proiectului Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (CCA, Legea taxei de stat ș.a) .

Evaluarea generală

- 1. Autor al inițiativei legislative** este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Finanțelor, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.
- 2. Categoria actului legislativ** propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.
- 3. Scopul promovării proiectului.** În lipsa notei informative care să ofere anumite detalii privind scopul proiectului, presupunem că acesta își propune să uniformizeze legislația din domeniul migrației și azilului, ținând cont de anumite restructurări ale administrației publice centrale.

Fundamentarea proiectului

4. Nota informativă a proiectului de act legislativ supus expertizei nu este plasată pe site-ul Parlamentului.

Considerăm că în acest fel Parlamentul nu respectă principiul transparenței procesului legislativ și principiile de cooperare cu societatea civilă.

5. Respectarea termenului de cooperare cu societatea civilă

6. Suficiența argumentării. În lipsa notei informative fie neplasarea acesteia pe situl Parlamentului, considerăm argumentarea proiectului insuficientă.

7. Compatibilitatea cu legislația comunitară și alte standarde internaționale. Potrivit lit. c) a articolului 20 al Legii 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să includă referințe la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză.

8. Fundamentarea economico-financiară. Potrivit lit. d) a art.20 din Legea 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină informații privind „fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”. Potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, În cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare, materiale și de altă natură, se anexează fundamentarea economico-financiară.

Evaluarea de fond a coruptibilității

9. Stabilirea și promovarea unor interese/beneficii. Din textul proiectului nu rezultă stabilirea și promovarea expresă a unor interese/beneficii de grup sau individuale, necorelate/contrare interesului public general.

10. Prejudicii aduse prin aplicarea actului. Din textul proiectului și aplicarea ulterioară a acestuia nu rezultă expres prejudicierea intereselor (drepturilor, libertăților) anumitor categorii de persoane sau prejudicierea interesului public.

11. Compatibilitatea proiectului cu prevederile legislației naționale. Prevederile proiectului nu sînt concurente cu alte prevederi ale legislației.

12. Formularea lingvistică a prevederilor proiectului. Formulările conținute în proiect sînt suficient de clare și concise, exprimările întrunind rigorile tehnicii legislative, ale limbajului juridic, respectă regulile de ortografie și punctuație.

13. Reglementarea activității autorităților publice. Proiectul stabilește unele atribuții ale autorităților publice, proceduri administrative noi. Anumite considerații critice sînt enunțate în p. 13 al prezentului raport de expertiză.

14. Analiza detaliată a prevederilor potențial coruptibile.

	Articol	Text	Obiecția	Elemente de coruptibilitate și alte riscuri	Recomandarea
1	Art. IV p. 7	La articolul 7 alineatul (2), <u>după cuvintele „ai familiei”, se introduc cuvintele „cu gradul I de rudenie”.</u>	Considerăm această modificare are un caracter antisocial și inuman, or, în textul actual al Legii se vorbește despre membrii familiei care însoțesc refugiatul și se află la întreținerea acestuia, adică nu este vorba doar despre elementul obiectiv - membru al familiei, dar și de elementul subiectiv - aflarea la întreținere, care prezumă existența unei legături sufletești de o importanță majoră între persoane. Prin introducerea interdicției, prevăzute de proiect, considerăm că se va aduce o gravă atingere dreptului la viața privată garantat de art.8 din CEDO, de asemenea, întreținutul va fi lipsit de întreținător.	Coruptibilitate Limitarea neîntemeiată a drepturilor omului	De a revizui modificarea propusă.
2	Art. IV p. 17	17. Legea se completează cu un articol nou, 30/1, cu următorul cuprins: „Articolul 30/1. Depunerea unei noi cereri (1) O nouă cerere de acordare a unei forme de protecție se depune numai în cazul <u>pronunțării hotărîrii irevocabile asupra cererii anterioare</u> , cu respectarea următoarelor condiții: a) au apărut circumstanțe noi care nu au putut fi	Considerăm că modificarea propusă are un caracter util. În opinia noastră, ar fi necesar de înlocuit sintagma "pronunțării hotărîrii irevocabile asupra cererii anterioare" cu "obținerii refuzului asupra cererii anterioare", pentru a se evita interpretările abuzive din partea autorităților de stat. Mai mult decît atât, conform practicilor naționale este vorba despre hotărîri irevocabile doar în cazul hotărîrilor judecătorești și în cazul în care există o hotărîre judecătorească irevocabilă, atunci aceeași cerere nu poate fi adresată unei autorități publice, fiind necesar inițial să fie revizuită hotărîrea judecătorească irevocabilă	Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	De înlocuit sintagma "pronunțării hotărîrii irevocabile asupra cererii anterioare" cu "obținerii refuzului asupra cererii anterioare".

		<p>prezentate de către solicitantul de azil pe parcursul procedurii anterioare de examinare a cererii;</p> <p>b) au survenit transformări de ordin politic, militar, legislativ sau social în țara de origine, care pun în pericol viața sau libertatea solicitantului de azil”.</p>			
3	Art. V p. 1	<p>La articolul 7, alineatul (2) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(2) Realizarea politicii migraționale revine Ministerului Afacerilor Interne și Ministerului Economiei și Comerțului care, prin subdiviziunile sale specializate, <u>exercită funcțiile de gestionare, coordonare și reglementare a proceselor migraționale</u>, inclusiv a migrației forței de muncă, în colaborare cu alte organe centrale de specialitate ale administrației publice, instituții și organizații neguvernamentale cu activitate relevantă în domeniu”.</p>	<p>Considerăm că modificarea art.7 alin.(2) în forma propusă de proiect nu comportă nici un pericol de coruptibilitate. Avem doar o singură remarcă: în textul proiectului art.7 alin.(2) este inclusă noțiunea de gestionare a proceselor migraționale, pe care o considerăm lipsită de orice sens juridic, or, nu este clar cum poate fi gestionat un proces migrațional.</p>	Coruptibilitate Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	De a revizui modificarea propusă.
4	Art. V p.2	<p>„Articolul 8. Competența funcțională a Ministerului Afacerilor Interne și Ministerului Economiei și Comerțului în domeniul <u>gestionării</u>, coordonării și reglementării proceselor migraționale</p>	<p>De asemenea se utilizează noțiunea de "gestionare" a proceselor migraționale și a fluxurilor migraționale. Considerăm că această noțiune este străină noțiunii de proces sau flux migrațional.</p>	Coruptibilitate Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	De a revizui modificarea propusă.
5	Art. V p.2	<p>h) supravegherea, controlul, monitorizarea și analiza respectării legislației în domeniul migrației și azilului <u>și altor acte normative aferente problematicii în cauză</u>;</p>	<p>Sintagma evidențiată are un caracter inutil și suficient de general și imprevizibil, ceea ce este contrar standardelor Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la calitatea unei legi, care trebuie să fie suficient de clară și previzibilă.</p>	Coruptibilitate Norme irealizabile	Propunem să fie excluse următoarele: "... și altor acte normative aferente problematicii în cauză "
6	Art. V p.2	<p>"și vor informa periodic, în termen de 10 zile",</p>	<p>În textul proiectului art.9 din Legea cu privire la migrațiune este utilizată sintagma "... și vor informa periodic, în termen de 10 zile". Considerăm sintagma dată deficientă din punct de vedere logic.</p>	Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive	Propunem excluderea cuvântului "periodic"
7	Art. V p.2		Prevederile proiectului referitor la	Coruptibilitate	Propunem excluderea

			art.9 lit. b) din Legea cu privire la migrațiune contravine logicii juridice.	Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive Alte riscuri Deficiență de redactare	art.9 lit. b) din textul proiectului și includerea art.9 alin.(4) cu următorul cuprins: "Ministerul Economiei și Comerțului va informa în termen de 10 zile Ministerul Afacerilor Interne despre anularea, înainte de expirarea termenului de valabilitate, a permisului de muncă".
8	Art. V p.7	în alineatul (4) litera a), cuvântul „ <u>titularului</u> ” <u>se substituie prin cuvântul „angajatorului”</u> .	Propunerea de înlocuire a sintagmei "titularului" din art.25 alin.(4) lit. a) din Lege cu sintagma "angajatorului" are un caracter coruptibil și abuziv, legînd soarta salariatului imigrant de voința angajatorului.	Coruptibilitate Limitarea neîntemeiată a drepturilor omului	De a revizui modificarea propusă.
9	Art. V p.7	„(6) Permisul de muncă permanent se eliberează cetățenilor străini sau apatrizilor care posedă specialități deosebit de solicitate în țară, specialiștilor de calificare înaltă, invitați de Guvern, la propunerea organelor centrale de specialitate ale administrației publice”.	Propunerea de modificare a art.25 alin.(6) din Legea cu privire la migrațiune, în cazul în care se acceptă introducerea art.17 alin.(2)/1, este inutilă.	Coruptibilitate Norme irealizabile	Propunem ca în loc de modificarea art.25 alin.(6) să fie exclus art.25 alin.(6), or, imigranții permanenți, conform proiectului nu vor avea nevoie de permis de muncă.

Concluzii

Considerăm că proiectul propus spre avizare, cu excepția remarcilor specificate poate fi adoptat, deoarece are un caracter oportun și nu comportă pericol de coruptibilitate.

Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției